

Epävirallinen energiaministerikokous 12.-13.5.2026

Kokous

Epävirallinen energiaministerikokous 12.-13.5.2026

Energiaministerit kokoontuivat epäviralliseen energianeuvostoon Kyproksella 12. – 13.5.2026. Ministereillä oli kokouksessa kaksi varsinaista aihetta: komission AccelerateEU-tiedonanto sekä energian varastointi. Kokouksen keskustelut käytiin puheenjohtajan toimittamien tausta-asiakirjojen pohjalta.

Jäsenvaltiot ilmaisivat laajalti tukensa AccelerateEU-aloitteelle. Valtaosa (ml. FI) toi esille, että lyhyen aikavälin toimien tulisi olla kohdennettuja ja väliaikaisia ja että pitkällä aikavälillä tulee vähentää riippuvuutta fossiilipolttoaineista.

Energian varastoinnin osalta puolestaan jäsenvaltioiden puhevuoroissa korostui varastointiratkaisujen kehittämisen välttämättömyys uusiutuvan energian osuuden lisäämiseksi, hintojen vakauttamisessa ja toisaalta energian toimitusvarmuuden edistämisessä. Lisäksi ministerien työlounaalla keskusteltiin energian toimitusvarmuudesta ja erityisesti maakaasun roolista EU:n energiajärjestelmässä vuoden 2030 jälkeen.

Seuraavaksi energiaministerit kokoontuvat energianeuvostoon Luxemburgissa 26.6.2026.

Energiaministerit kokoontuivat epäviralliseen energianeuvostoon Kyproksella 12.-13.5.2026 keskustelemaan EU:n energiapolitiikan ajankohtaisista kysymyksistä. Ministereillä oli kokouksessa kaksi varsinaista aihetta: komission AccelerateEU-aloite sekä energian varastointi.

1. AccelerateEU-energiaunioni – kohtuuhintaista ja turvallista energiaa nopeutettujen toimien avulla – tiedonanto

Puheenjohtajan tausta-asiakirjassa oli esitetty seuraavat kysymykset:

- Miten komissio ja jäsenvaltiot voivat tehokkaimmin koordinoida kansallisia toimia niin, että komissio tukee samalla jäsenvaltioita kohdennettujen, oikea-aikaisten ja väliaikaisten toimenpiteiden suunnittelussa ja estää sisämarkkinoiden pirstoutumisen?
- Mitä tietoja ja dataa jäsenvaltioiden näkökulmasta olisi hyödyllisintä sisällyttää kansallisten hätätoimien digitaaliseen tietopankkiin, jotta jäsenvaltioiden välistä koordinointia sekä hyvien käytäntöjen vaihtoa ja edistämistä voidaan tukea?
- AccelerateEU-tiedonannon valossa, mitkä lyhyen aikavälin toimenpiteet jäsenvaltionne katsoo ensisijaisiksi EU-tason koordinoitussa täytäntöönpanossa tulevien kuukausien aikana?

Käyty keskustelu vahvisti laajan tuen komission AccelerateEU-aloitteelle. Ministerit korostivat tarvetta toteuttaa toimet nopeasti sekä EU- että kansallisella tasolla.

Lyhyen aikavälin toimissa painotettiin, että toimien tulee olla kohdennettuja ja luonteeltaan väliaikaisia, joilla voidaan lieventää energiakriisin vaikutuksia ilman, että EU:n sisämarkkinoiden toiminta häiriintyy (10 jäsenvaltiota, ml. FI). Osa jäsenvaltioista piti tärkeänä kuluttajien ja energiaintensiivisen teollisuuden suojaamista (5 jäsenvaltiota) sekä parempaa koordinoitua EU-jäsenvaltioiden välillä (9 jäsenvaltiota). Lisäksi osa jäsenvaltioista nosti esiin mm. väliaikaiset joustot valtiontukisäännöissä (4 mainintaa). Useat pitivät hyödyllisinä komission välineitä kuten hätätoimien listausta, ns. tool box (9 jäsenvaltiota)

Pitkän aikavälin toimien osalta puheenvuoroissa korostettiin siirtymää pois fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla uusiutuvan energian käyttöönottoa ja sähköistämistä (selvä enemmistö, yli 10 jäsenvaltiota) ml. FI. Toisaalta tuotiin esille tarve huomioida kaikki puhtaat teknologiavaihtoehdot, kuten ydinenergia (mm. FI), sähköverkkojen vahvistaminen ja varastoinnin edistäminen (4 jäsenvaltiota) sekä EU-tason rahoituksen lisääminen investointien tukemiseksi (10 jäsenvaltiota).

2.Sähkön varastointi: avain puhtaampaan ja kestävämpään energiatulevaisuuteen

Toisena aiheena käsiteltiin energian varastoinnin keskeistä roolia EU:n energiajärjestelmässä.

Puheenjohtajan tausta-asiakirjassa oli esitetty seuraavat kysymykset:

- Millaisen roolin näette rajat ylittävällä koordinaatiolla ja yhteistyön vahvistamisella kestävän EU:n varastointiratkaisujen toimitusketjun rakentamisessa?
- Miten unioni voi tarjota tehokkaampia ja yhdenmukaisempia ohjaavia signaaleja varastointiteknologioiden kehittämiseen ja integroinnin edistämiseen samalla kuitenkin hyödyntäen kansallisia vahvuuksia?

Käydyssä keskustelussa varastoinnin nähtiin olevan tärkeä keino lisätä uusiutuvan energian osuutta, parantaa energiajärjestelmän joustavuutta sekä vakauttaa energian hintoja (laaja enemmistö, ml. FI). Komissio korosti tarvetta kasvattaa varastointikapasiteettia merkittävästi vuoteen 2030 mennessä.

Keskusteluissa nousi esille useita kehittämistarpeita jatkotyötä ajatellen: tiiviimpi koordinoitua jäsenvaltioiden välillä (6 jäsenvaltiota), investointien lisääminen (6 jäsenvaltiota, ml. FI), sääntelyn yhdenmukaistaminen ja pirstoutumisen vähentäminen (2 jäsenvaltiota) sekä lupaprosessien sujuvoittaminen nykyisestä (3 jäsenvaltiota).

Lisäksi puheenvuoroissa korostettiin eurooppalaisten toimitusketjujen vahvistamista ja kehittämistä, peräänkuulutettiin kriittisten raaka-aineiden saatavuutta ja toisaalta eurooppalaisen tutkimus- ja innovaatioympäristön vahvistamista.

Työlounas (formaatti 1+0): EU:n energiaturvallisuuden tulevaisuus ja maakaasun rooli vuoden 2030 jälkeen

Työlounaalla ministerit keskittyivät energian toimitusvarmuuteen sekä maakaasun rooliin muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa. EU on vähentänyt merkittävästi riippuvuuttaan venäläisestä kaasusta, mikä on parantanut energiajärjestelmän kestävyyttä.

Keskusteluissa todettiin, että maakaasulla tulee olemaan edelleen rooli erityisesti energiajärjestelmän joustavuuden kannalta ja teollisuuden tiettyjen tarpeiden osalta, mutta sen merkitys vähenee pitkällä aikavälillä.

Suomen edustajat

Ympäristö- ja ilmastoministerin valtiosihteeri Mika Nykänen
neuvotteleva virkamies Elina Johansson TEM/EOS

Asiakirjat

Puheenjohtajan tausta-asiakirjat:

Background Note: Session I; Energy Union Task Force - AccelerateEU,

Background Note: Session II; Electricity storage: key to unlocking a cleaner and more resilient energy future sekä

Background Note: Working Lunch; The future of EU energy security: navigating the role of natural gas beyond 2030

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite